EUROPA-
KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 16.11.2016
COM(2016) 900 final

2016/0358 (NLE)

Forslag til

RÅDETS UDTALELSE

om det økonomiske partnerskabsprogram, som Portugal har forelagt

2016/0358 (NLE)

Forslag til

RÅDETS UDTALELSE

om det økonomiske partnerskabsprogram, som Portugal har forelagt

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde,

under henvisning til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 473/2013 af 21. maj 2013[1] om fælles bestemmelser om overvågning og evaluering af udkast til budgetplaner og til sikring af korrektion af uforholdsmæssigt store underskud i medlemsstaterne i euroområdet, særlig artikel 9, stk. 4,

under henvisning til forslag fra Europa-Kommissionen, og

ud fra følgende betragtninger:

(1) Stabilitets- og vækstpagten har til formål at sikre budgetdisciplin i hele Unionen og fastsætter rammerne for forebyggelse og korrektion af uforholdsmæssigt store underskud. Den er baseret på målsætningen om sunde offentlige finanser som et middel til at styrke forudsætningerne for prisstabilitet og en holdbar og stærk vækst, som bygger på finansiel stabilitet, hvorved den medvirker til at nå Unionens mål for holdbar vækst og beskæftigelse.

(2) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 473/2013 om fælles bestemmelser om overvågning og evaluering af udkast til budgetplaner og til sikring af korrektion af uforholdsmæssigt store underskud i medlemsstaterne i euroområdet indeholder bestemmelser om skærpet overvågning af budgetpolitikkerne i euroområdet med henblik på at sikre, at de nationale budgetter er i overensstemmelse med de retningslinjer for den økonomiske politik, der udstedes inden for rammerne af stabilitets- og vækstpagten og det europæiske semester for samordning af de økonomiske politikker. Eftersom rent budgetspecifikke foranstaltninger vil kunne være utilstrækkelige til at sikre en varig korrektion af det uforholdsmæssigt store underskud, kan der være behov for yderligere politiske foranstaltninger og strukturreformer.

(3) Artikel 9 i forordning (EU) nr. 473/2013 fastsætter retningslinjerne for de økonomiske partnerskabsprogrammer, som medlemsstaterne i euroområdet skal forelægge som led i proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud. Det økonomiske partnerskabsprogram skal fastlægge en køreplan for de foranstaltninger, der skal bidrage til en effektiv og varig korrektion af det uforholdsmæssigt store underskud, og bør navnlig beskrive de væsentligste finanspolitiske strukturreformer, bl.a. inden for beskatning, pension og sundhed, og budgetrammer, som skal medvirke til en varig korrektion af det uforholdsmæssigt store underskud.

(4) Den 2. december 2009 vedtog Rådet en afgørelse i henhold til traktatens artikel 126, stk. 6, hvorved der blev indledt en procedure i forbindelse med uforholdsmæssigt store

[1] EUT L 140 af 27.5.2013, s. 11.

underskud over for Portugal. I oktober 2012 og i juni 2013 vedtog Rådet reviderede henstillinger i henhold til traktatens artikel 126, stk. 7, i forbindelse med proceduren for uforholdsmæssigt store underskud, som blev indledt før forordning (EU) nr. 473/2013 trådte i kraft. Portugal har i overensstemmelse med artikel 7, stk. 1, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 472/2013 af 21. maj 2013 om skærpelse af den økonomiske og budgetmæssige overvågning af medlemsstater i euroområdet, der har eller er truet af alvorlige vanskeligheder med hensyn til deres finansielle stabilitet, aflagt rapport inden for rammerne af sit makroøkonomiske tilpasningsprogram og blev derfor ikke bedt om at forelægge et økonomisk partnerskabsprogram i forbindelse med den revision af henstillingerne, der blev foretaget i henhold til traktatens artikel 126, stk. 7, i juni 2013. Den 12. juli 2016 vedtog Rådet en afgørelse i henhold til traktatens artikel 126, stk. 8, hvori det konstateres, at Portugal ikke har truffet virkningsfulde foranstaltninger til at korrigere sit uforholdsmæssigt store underskud inden fristen i 2015. Den 8. august vedtog Rådet desuden i henhold til traktatens artikel 126, stk. 9, en afgørelse, hvori det pålægger Portugal at træffe de foranstaltninger til nedbringelse af underskuddet, som skønnes nødvendige for at rette op på situationen med et uforholdsmæssigt stort underskud senest i 2016. I nævnte rådsafgørelse truffet i henhold til artikel 126, stk. 9, specificeres det desuden, at Portugal i lyset af det makroøkonomiske tilpasningsprogram bør forelægge et økonomisk partnerskabsprogram senest den 15. oktober 2016, jf. artikel 9, stk. 3, og artikel 17, stk. 2, i forordning (EU) nr. 473/2013.

(5) Den 21. oktober 2016 forelagde Portugal Kommissionen og Rådet et økonomisk partnerskabsprogram, som bl.a. indeholder en beskrivelse af de finanspolitiske strukturreformer, som har til formål at sikre en effektiv og varig korrektion af det uforholdsmæssigt store underskud. For at efterkomme Rådets afgørelse, der er truffet i henhold til artikel 126, stk. 9, indeholder det økonomiske partnerskabsprogram finanspolitiske strukturforanstaltninger, herunder foranstaltninger vedrørende de finanspolitiske og budgetmæssige rammer samt pensionsordningen og sundhedsvæsenet. I overensstemmelse med de henstillinger, som Rådet har rettet til Portugal som led i det europæiske semester, indeholder programmet også foranstaltninger, der tager sigte på at styrke konkurrenceevnen og sikre en langsigtet holdbar vækst. De finanspolitiske strukturforanstaltninger, som Portugal har planer om at gennemføre, omfatter specifikt følgende: i) gennemførelse af udgiftsanalyser ii) øget gennemskuelighed i offentlig-private partnerskaber iii) øget finansiering til og holdbarhed i socialsikringssektoren iv) øget effektivitet og holdbarhed i sundhedssektoren. Hvis de gennemføres effektivt, kan disse foranstaltninger forventes at bidrage til en varig korrektion af Portugals uforholdsmæssigt store underskud.

(6) Den stringente gennemførelse af budgettet, bl.a. ved hjælp af en fastfrysning af forbruget i produktionen, kan forventes at sikre den finanspolitiske indsats i 2016, som Rådet anmodede om, og en korrektion af det uforholdsmæssigt store underskud til fristen. Der er imidlertid stadig risiko for, at underskuddet ikke vil blive korrigeret inden for fristen og på holdvar vis, navnlig som følge af den direkte virkning af den potentielle bankstøtte. Selv om det antages, at 2017-budgettet gennemføres fuldt ud i henhold til de budgetmål, der er fastsat i Portugals udkast til budgetplan for 2017, kunne den planlagte strukturelle tilpasning tyde på, at der er risiko for en vis afvigelse fra den krævede tilpasning hen imod den mellemfristede budgetmålsætning i 2017. Ifølge den vurdering, der er foretaget på grundlag af Kommissionens efterårsprognose 2016, vil der snarere være tale om en betydelig afvigelse fra den krævede tilpasning hen imod den mellemfristede budgetmålsætning.

(7) De igangværende udgiftsanalyser kan forventes at resultere i, at den finanspolitiske holdbarhed opretholdes på mellemlangt sigt, eftersom der formodentlig vil blive identificeret effektivitetsgevinster og budgetbesparelser i den offentlige administration og i de statsejede virksomheder, som, hvis de realiseres hurtigt, vil reducere behovet for overførsler fra staten. Eftersom analyserne først er indledt for nylig, er der indtil videre kun identificeret relativt beskedne potentielle besparelser (ifølge udkastet til budgetplan for 2017 på ca. 0,1 % af BNP i løbet af den treårige periode, som udgiftsanalyserne strækker sig over). Det vil skulle overvåges nøje, hvilket bidrag disse analyser yder til at opnå finanspolitisk holdbarhed.

(8) Som følge af de forbedringer, der er opnået for nylig, vil den gennemgang af reglerne om offentlige kontrakter, som efter planen skal være afsluttet ved udgangen af 2016, måske kunne resultere i visse effektivitetsgevinster som følge af større åbenhed i offentlig-private partnerskaber og koncessioner. Ifølge det økonomiske partnerskabsprogram forventes der ligeledes større åbenhed, når det gælder offentlig-private partnerskaber og koncessioner på regionalt og lokalt plan, og når det gælder koncessionskontrakter vedrørende havneterminaler. Det økonomiske partnerskabsprogram indeholder imidlertid ingen oplysninger om, hvilken virkning disse reformer vil få for budgetsaldoen.

(9) Med hensyn til de foranstaltninger, der tager sigte på at øge finansieringen til og holdbarheden i socialsikringssektoren, har myndighederne planer om gradvist at reducere de ekstraordinære overførsler fra statsbudgettet til nul senest i 2019, hvilket er i overensstemmelse med den fortsatte økonomiske genopretning. Portugal planlægger samtidig en revurdering af, hvorvidt pensionssystemet er holdbart og tilstrækkeligt, med den hensigt, at eventuelle foranstaltninger skal have en neutral virkning på budgetstillingen. Det er fortsat en udfordring at sikre holdbarhed på kort og mellemlangt sigt, og programmet indeholder endnu ikke tilstrækkelige oplysninger om, hvordan disse udfordringer skal imødegås i omtalen af den omfattende undersøgelse af, hvordan finansieringskilderne kan diversificeres, og andre foranstaltninger, som der i øjeblikket er planer om at gennemføre.

(10) Endelig skal det nævnes, at de foranstaltninger, der tager sigte på at forbedre finansieringen til og holdbarheden i sundhedssektoren, herunder sikring af større åbenhed og styrket revision samt gennemgang af aftaler og underentrepriser, omend de peger i den rigtige retning, endnu ikke er fuldt ud specificerede, og der mangler oplysninger om, hvilke konkrete effektivitetsgevinster foruden dem, der er nævnt i forbindelse med udgiftsanalysen, de vil resultere i. Der er oprettet en ny budgetpost til finansiering af det nationale sundhedsvæsen ved hjælp af den nye skat på sukkerholdige drikkevarer, som forventes at give 80 mio. EUR om året i yderligere indtægter til sundhedsvæsenet —

VEDTAGET DENNE UDTALELSE:

Det makroøkonomiske partnerskabsprogram, som Portugal forelagde for Kommissionen og Rådet den 21. oktober 2016, omfatter gennemgående en passende række finanspolitiske strukturreformer, der bidrager til en effektiv og varig korrektion af det uforholdsmæssigt store underskud, og som bygger videre på det nationale reformprogram og stabilitetsprogrammet. Partnerskabsprogrammet bekræfter navnlig den reformdagsorden, der er fastsat i det nationale reformprogram, og indeholder yderligere oplysninger om, hvilke fremskridt der er gjort med gennemførelsen af nogle af disse foranstaltninger, siden programmet blev forelagt, og om fristerne for opfølgning. Samtidig skal det nævnes, at visse af Rådets henstillinger dog indtil videre kun delvist er blevet fulgt op med konkrete tiltag, navnlig henstillingerne vedrørende

socialsikringssystemets holdbarhed. Kommissionen og Rådet overvåger gennemførelsen af reformerne i forbindelse med det europæiske semester og den efterfølgende programovervågning.

Udfærdiget i Bruxelles, den […].

På Rådets vegne
Formand